

Туташинський Василь Іванович,
*кандидат педагогічних наук,
завідувач відділу технологічної освіти
Інститут педагогіки НАПН України
e-mail: tutashi@ukr.net*

ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОЦЕСІ СТВОРЕННЯ ВИШИВАНКИ

Вишиванка – справжній скарб національної та світової культури.

У кожній українській вишиванці є своя історія, в ній відображається доля людей.

Загальнолюдські цінності, такі як старанність, працелюбність українців теж знайшли відображення у вишиванці. У вишиванці мрії і прагнення, бажання передати почуття, долучитися до творчості, творити красу. Це збагачена різними людьми і націями творчість всього народу і велике надбання культури.

Від українця до українця збагачувалась і передавалась мова вишиванки, її техніки, символи. Відомі споконвіку техніки вишивки – занизування, хрестик, шпатівка, гладь, ажурна, мережка – і тепер милують око, радують душу, дають простір уяві та працю мисленню і трудящим рукам. Вишиванка стає все популярнішою у світі.

Нині вишиванки не тільки в музеях народної творчості.

Вишиванки дарують своїм дітям і коханим, найкращим друзям, захисникам України. Вишиванка – духовний оберіг українців!

Від мам і бабусь, з роду в рід передавалася майстерність вишивати. Вишиванка єднає покоління й увесь наш народ.

До вишивання не згасає інтерес. Нині вишиванка є предметом вивчення і творчості на заняттях декоративно-ужиткового мистецтва, на уроках трудового навчання і технологій.

Науковцями відділу технологічної освіти Інституту педагогіки НАПН України розроблено і відображено в змісті базової технологічної освіти

вивчення історії вишивки, її особливостей у мешканців різних куточків України.

У процесі вивчення вишиванки створюються можливості для формування проєктно-технологічної компетентності, адже створюючи вишиванку, кожна особистість передає свій задум, засвоює і створює цінності, знання, вміння, формує навички, висловлює своє ставлення до свого твору і народної творчості.

Алгоритм проєктно-технологічної діяльності відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти розкривається в модельних програмах з технологій.

Українська народна вишивка вивчається на уроках трудового навчання і технологій в гімназіях і як спецкурс з технологій за вибором у ліцеях. З метою науково-методичного забезпечення науковцями відділу розроблено навчальні програми і посібники.

Вишиванка – не просто вишита сорочка. І не кожна вишита сорочка є вишиванкою.

У вишиванці застосовуються особливі символи і їх треба знати. Їх не завжди розуміють ті, хто застосовуючи машинні технології, штучний інтелект та автоматизовані виробництва пропонує товари широкого вжитку чи купує їх, по суті не знаючи нічого про вишиванку.

Справжня вишиванка – це ексклюзив, це автентичний, живий продукт творчості, створений умілими руками, душою і серцем.

Війна проти рашизму особливо показала, що у нас мають бути такі святині й духовні фортеці, від яких відступати ніколи не можна.

Вишиванка – одна з духовних фортець, що надає сили, захищає, формує, розвиває національну самосвідомість і культуру, сприяє вихованню патріотів. Вона надає нам сил, надихає наших воїнів і всіх українців. Одягнувши вишиванку, ми об'єднуємося, стаємо в один стрій на захист України.

Література

1. Державний стандарт базової середньої освіти [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16>

2. Методичні засади реалізації змісту технологічної освіти в 5-6 класах : методичний посібник. [Електронне видання] / Туташинський В. І., Тарара А. М., Мачача Т. С., Вдовченко В. В. ; за наук. ред. В. І. Туташинського. Київ : Педагогічна думка, 2022. 144 с. URL: <https://undip.org.ua/library/metodychni-zasady-realizatsii-zmistu-tekhnologichnoi-osvity-v-5-6-klasakh/>

3. Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. [Електронне видання]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 23 с. URL: <https://undip.org.ua/library/tekhnolohii-5-6-klasy-modelna-navchalna-prohrama/>

4. Нова українська школа [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>.

5. Проектування змісту профільного навчання технологій у старшій школі / монографія: А.М. Тарара, Т.С. Мачача, В.І. Туташинський, В.В. Вдовченко. – К.: КОНВІПРІНТ, 2019. – 160 с.

URL: http://undip.org.ua/upload/iblock/243/19_03.pdf

Олена Фідкевич,
*кандидат філологічних наук,
провідний науковий співробітник
відділу навчання мов національних меншин
Інституту педагогіки НАПН України*
elena.fid@ukr.net

ПІДТРИМКА ТА РОЗВИТОК БАГАТОМОВНОСТІ УЧНІВ ЯК СТРАТЕГІЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Освітня система України орієнтована на потреби сучасного суспільства з урахуванням подальших перспектив його розвитку. Українські громадяни після отримання країною статусу кандидата у члени ЄС мають можливість більш широкого доступу до економічного, наукового, культурного та освітнього європейського простору, сутнісними ознаками якого є вільне рівноправне спілкування і взаємодія між народами на основі взаємоповаги і порозуміння, активна протидія проявам расової, національної та гендерної дискримінації.